

De tijd is om.
Ik trappel ter plaatse.
Verwond mij aan scherven.
Gebroken mijn adem.
Gestokt het eeuwig verlangen.
Leven ontwikkelt zich in schaduwen
van nooit meer.

Claire Vanden Abeele

Dood

Dood.
Heb geen angst.
Talm niet voor mijn deur.
Kom binnen.
Lees mijn boeken. In negen van de tien kom je voor.
Je bent geen onbekende.

Hou mij niet voor de gek met kwalen
waarvan niemand de namen durft te noemen.
Leg mij niet in een bed tussen kwijlende kinderen
die van ouderdom niet weten wat ze zeggen.
Klop mij geen geld uit de zak
voor nutteloze uren in chique klinieken.

Veeg je voeten en wees welkom.

Eddy Van Vliet

Afscheid

Elk afscheid doet ons stilstaan
bij de dingen waar ze zo zelden bij stilstaan.

Zoals:

bij wat tezamen brengt
en niet te scheiden is
bij het begrip 'Moeder, Vader'
dat meer herbergt dan wij kunnen achterhalen
bij de volheid van een leven
en de leegte die het achterlaat
bij alle onbestemde vragen
waarop niemand het antwoord kent.

Elk afscheid doet ons stilstaan
om te herinneren wat we zo licht vergeten.

Zoals:

de gratie van wat in het leven
zomaar gegeven wordt
het onberekende van trouw
en vriendschap
de zegenende kracht
van tederheid
en welke kwetsbaarheid
ons toegemeten wordt in al het dierbare.

Elk afscheid doet ons stilstaan
om te zien wat ons aan deze aarde bindt.

Zoals:

het liefste
dat we moeten leren loslaten
het onzichtbare
dat ons dieper met elkaar verbindt
de vreugde van het samen horen
en de pijn van gescheiden zijn
of het gevoel van leemte en gemis
dat doet verlangen naar eeuwigheid.

Kris Gelaude

Loslaten

Loslaten is niet steeds verlies
fluisterde de oude boom.

De wind schreef namen
op het rimpelloze water,
tekende gezichten, herkenbaar.
Als in een droom zag zij
wat onomkeerbaar was voorbijgegaan.

Vertel me jouw geheim,
vroeg de boom,
wat doet jou overleven? Na elk seizoen
weer nieuwe krachten vinden?

Hij rilde - wist hoe zeer het doet -:
de kringloop van het leven
laat niets verloren gaan.
Wie wortels heeft, die blijft, is vruchtbaar.

Loslaten is geboortekans,
plaats maken voor die ander
en nieuwe ruimten binnengaan.

Caritas Van Houdt

Wat is de dood?

Een vergissing, een huis waarin je slapen gaat
Een droom, een groot vergeten
Een oeroud misverstand
Een vermoeide hond die zijn verdriet vergeet als hij
opgewekt gaat liggen
Op een avond bij het vuur.

Philippe Claudel

Als dit het einde is
en verder niets,
dan is er leegte,
gemis, verdriet en tranen
om wat eens was
en niet meer is.
Maar er is meer
dan lijf en leden,
veel meer.
Want wat een mens bezielt,
dat is, dat was,
zijn geest, zijn kracht,
zijn denkvermogen,
alle gaven van zijn hart:
zijn goedheid grenzeloos,
de sterkte van zijn woord,
zijn hartelijk gebaar,
zijn spreken, vlug of juist bedachtzaam,
zijn zwijgen
soms veelzeggend.
Dat alles leeft,
leeft voort in die hem kenden,
die van hem hielden
en blijven houden
omdat zijn geest
nooit, nooit vergaat.

Henri Kerckhoffs

Geef dat ik slapen mag

geef dat ik slapen mag en geen
bewustzijn mij meer plaagt,
dat sneeuw zich legt over mij heen
of regen langs mij vlaagt-
Het is de hemel niet, die het heet
verlangen in mij stilt,
het helse vuur, bij wat ik deed,
bij wat ik wil, wordt mild!

Dit heb ik eens gezegd, dit blijf
ik zeggen, altijd weer:
drie goden, in dit tenger lijf,
gaan dag en nacht tekeer-
Al is de hemel voor hen te klein,
ik draag hen in mij om,
en weet: zij zullen in mij zijn
tot ik voorgoed verstom!

Geef dat van hun verwoed tumult
ik eens zal zijn bevrijd,
dat ik door stilte word omhuld
en nooit meer, nooit meer lijd!

Emily Brontë

Toen jij stierf
is de wereld gewoon doorgedaan met draaien
het werd nacht en ook weer morgen
er was lawaai en stilte
en ook om ons heen
maakte het leven-van-alledag
evenveel lawaai als anders
alleen bij ons kwam dat harder aan dan normaal
Wat deed het pijn
te zien en te horen
dat alles gewoon doorging
toen jij gestorven was
Wreed en onverschillig
genadeloos en onbarmhartig was het
en elke indruk stak dieper
deed meer pijn
Nee, ze kunnen niet weten
wat wij nu voelen
die steken pijn
van afgesneden zijn
en nooit meer samen....
ach, niets zal meer hetzelfde zijn
zonder jou

Nooit meer jij
maar liever dan dat te aanvaarden
droom ik dat je er nog bent
héél dicht bij mij
Nooit meer jij
de dood is onherroepelijk
't besef doet schrijnend pijn
van nooit meer wij
Nooit meer jij
wat overblijft is de herinnering
aan liefde, zo warm en zuiver
tussen jou en mij

Gauw wat, graaf een kuil,
gigantische gedachte,
graaf een grote diepe kuil
en begraaf de herinnering.
Stop de doden in de grond!
Graaf maar gauw een kuil!
De zwarte vergetelheid als zerk
en het niets als dodenhof.

Rosalía de Castro

Je praat met elkaar
kijkt elkaar aan
bent mens met elkaar
En ja tenslotte
het afscheid
de grens van de dood
Je sterft
maar niet vereenzaamd
niet onmenselijk
Je sterft
gehuld in warmte
van wie je vergezelden

De laatste reis
Een stormwind ruist in zijn oren
wanneer hij gepord wordt voor de laatste reis
een donkere nacht als nooit tevoren
omfloerst z'n schip in mistig grijs
Hij ordent koers en snelheid
maar antwoorden doet er geen
de laatste reis naar de eeuwigheid
die maakt de mens alleen
Hij vindt de weg naar buiten
en op zoek naar de uiterton
ziet hij door de beslagen ruiten
het dovend vuur van de levensbron
Hij weet dat hij goed op koers ligt
en geeft nog éénmaal volle kracht
hij houdt het oog op het stervend licht
het dooft, hij heeft de reis volbracht

Dan voel ik op mijn lippen
die goedheid als een avondzoen
't is goed in 't eigen hart te kijken
en zo haar ogen toe te doen
Nu je slaapt
zonder te dromen
zul je nog altijd
in onze dromen voorkomen
wij zullen voor je ademen,
voelen en horen
niemand verdwijnt
en niets gaat verloren
want niet door jouw lichaam
maar wel door jouw geest
zal iedereen weten
wie je bent geweest

Plots liet je mijn hand los.
Ik stond alleen en zocht je.

Je bent nu
veilig in mijn hart,
waar ik je beeltenis bewaar
als een kostbaar schrijn,
op de weg die ik bewandel
om je weer te ontmoeten
midden de bloeiende bloemen
van de oeverloze tuin.

Ugo Verbeke

Integer

Soms-
niets meer te hopen en
alle stappen terug zijn gezet-
zeggen mensen oprecht en gemeend
met een glimlach om de lippen:
Het is goed zo;
ik ben het leven dankbaar.

Soms-
ze hebben alles doorgemaakt en
weten wat te wachten staat-
beuren mensen hun naasten op
en bemoedigen wie binnen komt.
Alsof hun sterven al verleden,
hun pijn al geleden is.

Soms-
na het sterven van een dierbare
en alles wat er aan voorafging-
groeit in mensen een diepe rust:
zijn heengaan,
is terecht.

Soms-
wanneer de vreugde intens
of het leed doorleefd is-
voelen mensen zich geborgen,
gedragen als in de schoot
waaruit ze eens geboren
en straks met allen samenkomen.

n.n.

Een mengeling van pijn en tranen
slechts af en toe een sprankje hoop
Gedreven door een sterke wilskracht
hoewel het onheil nader sloop
Je gedachtenis zal immer blijven
te vroeg ben je van ons heengegaan
We houden van je en zijn je dankbaar
voor alles wat je hebt gedaan
Je bent er niet meer
het is voorbij
al wat je deed
dat was voor mij
Voor jou is nu de strijd gestreden
maar in mijn hart
bewaar ik het verleden

Als...
Als ik de dingen niet meer weet
Als ik de namen niet meer ken
En wat ik weet meteen vergeet
Zodat ik onherkenbaar ben
Denk dan aan de weg door mij gegaan
Zo heb ik het niet voor niets gedaan

Ciska Lentze

Voor een dag van morgen

Wanneer ik morgen doodga,
vertel dan aan de bomen
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan de wind,
die in de bomen klimt
of uit de takken valt,
hoeveel ik van je hield.

Vertel het aan een kind,
dat jong genoeg is om het te begrijpen.
Vertel het aan een dier,
misschien alleen door het aan te kijken.
Vertel het aan de huizen van steen,
vertel het aan de stad,
hoe lief ik je had.

Maar zeg het aan geen mens.
Ze zouden je niet geloven.
Ze zouden niet willen geloven dat
alleen maar een man
alleen maar een vrouw
dat een mens een mens
zo liefhad als ik jou.

Hans Andreus

Tijd heelt geen wonden.
Tijd leert je leven met verdriet.
En wachten
zeer geduldig
tot je weer schoonheid ziet.
En tot de tederste herinneringen
zo diep vertakt zijn in je ziel
dat de zere plekken kunnen overgroeien.

Kris Gelaude

Mijn liefde blijft aanwezig
zal niet worden uitgeblust
Maar er is geen hand meer in de mijne
geen mond meer die mij kust
Geen lach meer in de verte
geen streling door mijn haar
Niet meer samen zitten
en kijken naar elkaar
Onwerkelijk is nog het gemis
maar ik moet nu leven
met hoe eenzaam, eenzaam is

Als jeugd en overmoed verdwijnen
geef mij moed om los te laten.

Als gezondheid mij verlaat
geef mij kracht om los te laten.

Als dromen nog slechts flarden zijn
geef mij moed om los te laten.

Als illusies in rook opgaan
geef mij kracht om los te laten.

Als alles vertraagt, de stroom verstilt
geef mij moed om los te laten.

Als de liefste mij ontvalt
geef mij kracht om los te laten.

Als het leven mij ontglipt
laat mij Jou vinden, maak mij nieuw.

Caritas Van Houdt

Kijk hoe elke streling
huidig wordt. Hoe niets
verloren gaat van wat
tederheid heet. Niets
vergaat van wat ons
binnenstebuiten heeft gekeerd.

Niet wij leven de tijd.
We belichamen geliefkoosde
huis tot de eeuwigheid ons insluit.

Claire Vanden Abbeele

Kijk naar het heden
het is je leven
je leeft vandaag
in deze korte spanne tijd
ligt al het wezenlijke
van ons bestaan:
de vreugde van groei
de luister van leven
de glorie van kunnen
Want gister is herinnering
en morgen slechts een beeld
Maar echt geleefd vandaag
maakt elk gisteren
tot een mooie herinnering
en elk morgen
tot een beeld van hoop
Kijk dus goed naar de dag van vandaag.

Ik vul een verweerde pot
met oude aarde
bewandeld door jouw voetstappen.

Ik adem vertrouwde dampen
lucht die liefde bewierookt.

Wat ik voel
is een wereld van toen.

Claire Vanden Abeele

Een mens moet
zachtjes sterven.
Een beetje als de bomen
die al hun bladeren verliezen
niet ineens, maar één voor één.
Ongemerkt valt ieder blad,
het éne na het ander.
Tot het laatste blad gevallen is
en plots de naakte boom daar staat,
sprekender dan ooit te voren.
De lijnen van de boom
-de trekken van zijn wezen zacht en goed-
komen dan zo sterk naar voren...
Je bent de laatste winter ingegaan.
De lente die nu komt zal eeuwig zijn.

n.n.

Ik zoek een leven lang
naar wankele zekerheden,
naar have, huis en goed,
een plaats onder de zon.
Toch is geen zekerheid
zo zeker als de dood:
Terwijl ik 's morgens drink
als gouden regen
sta ik, een zoekgeraakte,
langs de wegen,
tot aan de enkels
in het avondrood.

Christina Guirlande

Gerust ben ik pas als jij dat bent
Laat je grenzen maar vervagen
Als je weet, dat je iemand kent
die naast je staat in droeve dagen
Er ook is als het je minder gaat
Blijft gevoel, dat nimmer sterft
nu je niet meer naast me staat
Heb ik al dat moois van jou geërfd ...

Sta niet bij mijn graf en huil
daar slaap ik niet, hou me niet schuil
ik ben te horen in de wind
ik ben de glimlach van een kind
ik ben het zonlicht door het glas
ik ben de regen op het gras
wanneer het donker is, en nacht
ben ik de stilte, en de kracht
ik ben een vogel in zijn vlucht
ik ben de ster aan de ochtendlucht
sta niet bij mijn graf en ween...
daar ben ik niet... ik ging niet heen

Sterven doe je niet ineens
maar af en toe 'n beetje
En alle beetje die je stierf
't is vreemd, maar die vergeet je
Het is je dikwijls zelfs ontgaan
je zegt ik ben wat moe
Maar op 'n keer dan ben je aan
je allerlaatste beetje toe

Toon Hermans

De dag dat jij ging
Kwam de zon
Elke gele bloem
Die we zien onderweg
Zal een grafzerk zijn
Geen zware donkere steen
Koud met feiten gebeiteld
Maar een zacht en helder licht
Met dromen ingevuld

Guillaume Van Der Stighelen

Kon ik maar zacht zijn
en maar zachte dingen schrijven
en als een waterbel
zo licht als licht wegdrijven.
Kon ik vanbinnen maar
de zwaartekracht verbreken
en éénmaal
éénmaal slechts
heel innig met u spreken.

Kon ik maar teder zijn
en alles teder zeggen.
En over elk verdriet
een stil begrijpen leggen.
En over elke schuld
een mild vergeven strijken.
Kon ik maar teder-zacht zijn
en u zo bereiken

De dood is niets.
Ik ben alleen aan de overkant.
Ik ben ik. Jij bent jij.
Waarom zou ik uit jouw gedachten zijn
omdat je me niet meer ziet?
Ik ben niet ver,
alleen aan de andere kant van de weg ...
Je ziet, alles gaat goed...
Je zal mijn hart terugvinden,
je zal er de zuivere tederheid van vinden
Veeg je tranen weg en ween niet,
als je van me houdt.

De dood betekent helemaal niets

Ik ben alleen maar de kamer hiernaast binnengeglipt.

Ik blijf ik en jij blijft jij.

Wat we voorheen voor elkaar waren,
dat zijn we nog steeds.

Noem me bij mijn oude vertrouwde naam,
spreek me aan op de gemoedelijke toon van vroeger.

Verander je toon niet,

hul je niet in somberheid of treurnis.

Lach zoals we altijd lachten
met de grapjes die ons verblijdden.

Bid, glimlach, denk aan me.

Laat mijn naam altijd de oude zijn;

spreek hem eenvoudig uit,
zonder enige schaduw erover.

Het leven betekent nog wat het altijd heeft betekend.

Het blijft wat het altijd al was:

de gang der zaken wordt niet onderbroken.

Waarom zou ik uit je hart zijn als ik uit je oog ben?

Voor de tijd dat het nog zal duren wacht ik op jou,
ergens heel dicht, juist om de hoek.

Harry Scott Holland, vertaald door Valeer Deschacht

Hier sta ik dan
gegaan tot waar ik kan
aan de einder
aan de grens van het zijn
tot stilstand gekomen
door het geheim van het licht.

Ik stamel oude bijna vergeten woorden
over leven na de dood
over licht dat duisternis overwint
en ik herinner mij dat er geschreven staat
dat niets zal verdwijnen in de dood
dat wij elkaar weer zullen zien
en dat niets van jou
niets van mij
ooit verloren zal gaan.

Claire Vanden Abeele

Ik heb een vrouw gekend
O, wat was zij sterk
Altijd was zij bezig
Altijd aan het werk
Ze was bijna vijf jaar alleen
Maar zette kranig door
En wat er ook gebeurde
Haar familie ging voor
Ik heb een vrouw gekend
Die vol vuur en liefde zat
En ondanks al haar zorgen
Haar mensen nooit vergat
Haar familie was haar leven
En al stond zij dan alleen
Of was het soms heel moeilijk
Zij sloeg er zich doorheen
Ik heb een vrouw gekend
Die klaar stond voor een ander
Die ook zo dikwijls zei:
"Wees goed toch voor elkander"
Van haar kleinkinderen
Genoot zij met volle teugen
Haar liefde en zorgzaamheid
Zal ons altijd blijven heugen
Ik heb een vrouw gekend
Die ik nooit meer zal vergeten
Hoe dat dan toch wel kan?
't Was moeder, moet je weten

Er is nog zoveel niet gezegd
er is nog zó veel doodgezwegen
Weggestopt en opgekropt
stil gesust en zoet gekust
afgeschoven, weggewoven
Zoveel waarheid nog ontdoken
zoveel nog niét uitgesproken
en het heeft zo voor de hand gelegen
Zoveel grond nog niet ontgonnen
zoveel plannen niet begonnen
vragen die geen antwoord kregen
Wel gedacht maar niet verteld
afgewacht en uitgesteld
doorgeschoven, weggewoven ...

Paul van Vliet

Onuitwisbaar
intens gedeeld leven
hoe kort ook
de tijd die werd gegeven.

Onuitwisbaar
breekbaar en broos bestaan
dat ons hart bewoont
en als kostbare parel
overal en altijd
met ons mee zal gaan.

Claire vanden Abeele

Wat nu nog
van je overblijft,
is een pot vol as.

Was ik een schrijver,
dan schreef ik
dat je een feniks was.

Geert De Kockere

Het leven volgt onwrikbaar
de eigen lijn
Elk ogenblik kan de laatste wezen
En een zal altijd eenmaal
't laatste zijn
Dan zal van 't lijf, ontkomen
aan de tijd
Niets dan wat naamloos stof
meer zijn gebleven
Wervelend op de wind van
de eeuwigheid

J.C. Bloem

Het hoort bij het leven
dat we allen moeten gaan
't is goed om af en toe heel even
daarbij eens stil te staan!

Geen uren en geen dagen
genoeg om te verstaan:
het hoort ook bij het leven
om steeds weer door te gaan

Jan Coghe

Al het levende is zinnig
hoe onbegrepen 't ook mag zijn
Of het blij is, droef of innig
of het onrust is of pijn
Zinnig is ons hopen, vrezen
de kleinste bloem in 't lage gras
Daarom zou het onzin wezen
als de dood onzinnig was

Toon Hermans

Dank je wel, geleende schouder
dat ik even leunen mocht
dat ik even klein mocht wezen
dat een hand de mijne zocht
Dank je wel, troost zonder woorden
voor het simpele, stille zijn
voor het trachten mee te dragen
van dezelfde zielenpijn

Als een bloem zo is het leven
't begin is teer en klein
De een die bloeit uitbundig
de ander geurt heel fijn
Sommige bloemen blijven lang
weer anderen blijven even
Vraag niet bij welke bloem je hoort
dat is 't geheim van het leven

Tot ziens
Al weet ik dat je veilig bent
geborgen bij de Heer
de lege plaats blijft onvervuld
ik zie je hier nooit meer
Al weet ik dat je veilig bent
verlost van alle pijn
ik kan mijn vragen niet meer kwijt
kan nooit meer bij je zijn
Al weet ik dat je veilig bent
ik zoek en vind je niet
ik vraag het aan een lege lucht
of je mij hoort en ziet
Al weet ik dat je veilig bent
mijn hart wil er niet aan
dat je, die ik niet missen kan
voorgoed bent heengegaan
Al weet ik dat je veilig bent
ik zie je hier nooit meer
maar als het donkert, zeg ik zacht
tot ziens, bij God de Heer!

Lachen, huilen en zingen
zijn erg belangrijke dingen
Vergeet ze niet in je leven
want ook het jouwe duurt maar even
Probeer altijd, ook al doet het pijn
met de allerbeste bedoelingen te zijn
Dan zul je pas later ondervinden
dat er veel waren die je beminden

Jij

En elke keer ik aan je denk
vermoed ik dat je toch nog leeft
en net als vroeger ongemerkt
in alle stilte om ons geeft...

Ik weet het wel: je hebt een kuil
met een genoemde steen
waarin je lichaam werd gelegd...
Maar waar ben jij dan heen?

Ik hoor je zachte hoesten nog,
je stem, je adem, zelfs je zwijgen,
ik zie de boeken naast je bed
waarvan je niet genoeg kon krijgen...

Ik weet nog hoe je op het strand
me heel hoog vaak hebt opgetild...
En ik vermoed dat je zelfs nu
nog steeds het beste voor ons wilt..

Jan Coghe

Een glimlach, een traan, een moment
denkend aan een dierbare
die je verloren bent
Herinneringen
raak je niet kwijt
ze blijven altijd...

En even...

En even was het
alsof weer komen zou
wat niemand nog verwachtte -
ik zag de witte lakens weer
ik hoorde weer je laatste adem,
de laatste van je nachten.

Jan Coghe

Wat vreemd dat jij er niet zult wezen
wanneer ik weer naar huis zal gaan
jij zult niet meer in de kamer staan
en mij omhelzen als voor dezen
Ik zal nooit meer, als je zat te slapen
boven een boek of boven de krant
het blad dat glipte uit jouw hand
glimlachend van de grond oprapen
Ik zal nooit jouw "goedenacht" meer horen
of het gestommel op de trap
wanneer jouw trage, moede stap
de morgenstilte kwam verstoren
O, die vertrouwde kleine dingen
die jij zo onopvallend deed
die zal ik missen, totdat dit leed
verstild is tot herinneringen

Nog één keer misschien
nog één keer
zou ik jou willen wandelen.

Op een mooie dag in mei,
onze gezichten in de zon,
niets zeggend en toch zoveel.

Zoals we dat zo vaak nooit deden.

Ja, nog één keer misschien.
Nog één keer,
het einde voorbij.

Geert De Kockere

Lang zul je leven!
riep ik om kwart over zeven
doorheen mijn verdriet.
Maar je hoorde het niet.
Je was al te ver
en het verschil was te groot.
Want ik was het leven
en jij was de dood.

Geert De Kockere

Wat is dood? vroeg je
met een stemmetje
en twee grote, smekende ogen.
Een woord, zei ik,
dood is maar een woord.

Zo eenvoudig? vroeg je.
Twee letters maar, zei ik,
en omkeerbaar.
In je hoofd.
Probeer maar.

En je deed het.
Ik zag het aan je ogen.
Ze werden kleiner en blijer.

Ja, dat hebben we ervan gemaakt.
Van dood.
Wat zijn we toch slim.

Geert De Kockere

Bedankt voor je liefde, je trouw, je eerlijkheid
Voor de lach van bijna iedere dag
Voor het geluk dat je ons hebt gegeven
Deze dingen duren altijd te kort

Blijf geloven in een toekomst
ook al lijkt de kans maar klein
Blijf geloven in een wereld
die jouw wereld ook kan zijn
Blijf geloven in het leven
in je denken en je doen
Blijf geloven in oprechtheid
en in normen en fatsoen
Blijf geloven in de vrede
en een simpel kort gebed
Blijf geloven in de mens
die zich voor jou heeft ingezet
Blijf geloven in het wonder
dat jouw angsten overwint
Blijf geloven in de onschuld
en in de glimlach van een kind
Blijf geloven dat een ander
ook voor jou wat over heeft
Blijf geloven in de liefde
alle dagen dat je leeft
Blijf geloven in de waarde
en het doel van je bestaan
Blijf geloven dat de mensen
eenmaal samen zullen gaan

Hoe zal ik je missen
als nacht zonder duisternis
als esdoorn die treurt
om het verdwenen rood
als mens die verdwaalt in de tijd
en zoekt naar eeuwigheid.

Zal ik je wel missen
jij die me nooit verlaten hebt
niet toen, niet nu, nooit.

Wat is gemis
je kan toch niet uit me weg?
Je was niet
je bent
voor altijd
eeuwigheid.

Claire Vanden Abeele

Het leven van de doden vindt plaats in
de herinnering van de levenden.

Marcus Tullius Cicero

Wie eens een papa had
en hem niet vergat,
heeft hem nog steeds.

Je kunt er niet meer aan,
niet meer met hem
naar de kermis gaan,
maar hij zit nog in je hoofd,
zolang jij dat gelooft.

Ja, echt,
zelfs al was hij er maar even,
je hebt hem voor het leven.
Als jij dat wilt, voor altijd.
Want een papa
raak je zomaar niet kwijt.

Geert De Kockere

Hier sta ik dan
gegaan tot waar ik kan
aan de einder
aan de grens van het zijn
tot stilstand gekomen
door het geheim van het licht.

Ik stamel oude bijna vergeten woorden
over leven na de dood
over licht dat duisternis overwint
en ik herinner mij dat er geschreven staat
dat niets zal verdwijnen in de dood
dat wij elkaar weer zullen zien
en dat niets van jou
niets van mij
ooit verloren zal gaan.

Claire Vanden Abeele

Ik heb je lief
Hier dicht bij mij
Ik heb je lief
Voor altijd in mijn hart
Ik voel je, ik ruik je, ik zie je
Bijna of ik je zie staan
Ik heb je lief
Voor mij ben je niet verdwenen
Maar heb je je eigen plaatsje
In mijn hart, in de sterren en de maan
Ik heb je lief
Het verlangen zo intens
Jou nog eenmaal te omarmen
Blijft voor altijd mijn diepste wens...

Ik zie je in bloemen
Ik zie je in de zon
al ben je niet meer zichtbaar
ik speur je warmtebron
Steeds voel ik jouw nabijheid
steeds ben jij om mij heen
door wat wij samen hadden
voel ik me niet alleen

Als je van iemand houdt
en je bent van diegene gescheiden
kan niets de leegte vullen
je moet dat niet proberen
maar het is ook een grote troost
want zolang de leegte werkelijk leeg blijft,
blijf je daardoor met elkaar verbonden
Waarom jij,
blijft een vraag
tot op de dag van vandaag
het gemis is niet te omschrijven
het verdriet doet pijn,
maar het voelt goed
dat zoveel mensen meeleven
en er voor ons zijn

Afscheid nemen
is met bevende handen
weemoedig meedragen
al wat waard is
om niet te vergeten.
Afscheid nemen
is het moeilijkste in het leven
men leert het nooit ...

Ik had het leven lief,
de mensen en de dieren,
de zeeën en de rivieren,
ik had het leven lief.

Ik had het leven lief,
was blij dat 'k was geboren,
dat ik kon zien en horen,
'n hart kon horen slaan.

De trieste morgenkrant,
ze kon me niet benauwen,
'k bleef van het leven houwen,
tot de laatste dag.

Ik had het leven lief,
hoe dikwijls ik ook faalde,
de tol die ik betaalde,
daarvan heb ik geen spijt.

En valt het doek dan dicht,
nog even op het leven,
een laatste glas geheven,
ik had het leven lief.

En jij mijn liefste,
jij hebt mij van jouw leven,
het mooiste stuk gegeven,
ik had het leven lief.

Al zijn ze nog zo droef,
de dingen die gebeuren,
er komen nieuwe kleuren,
er komt een nieuwe dag.

De dood, dat is geen kist,
geen speech, geen graf,
geen magere hein,
geen vonnis en geen straf.

De dood zijn engelen,
die met zachte hand,
mij dragen naar een ver
en liefelijk land
en jou en mij breekt hij niet
uit elkaar, dat nooit
mijn lief,
'k zal dichterbij je zijn
dan ooit.

Toon Hermans

Geen gisteren en geen morgen meer,
geen tijden en geen uren,
geen grenzen en geen muren,
en alle angst voorbij,
verlost van schaduw en van schijn,
wordt pijn en smart tot vreugd verheven.
Hoe kan het zo eenvoudig zijn!

Felix Timmermans

Hoe lang nog dit licht
in grijs en wit
een gestorven verhaal
door ons gedeeld.

Hoe lang nog
zal ik vertalen
de eenzame uren.

Hoe lang nog
de geur van tranen
de dood
de gebroken dagen
dit lijden van vragen.

Hoe lang nog
dit licht
dat donker wordt
en als een grafsteen
op me ligt.

Claire Vanden Abeele

Je bent er niet meer
en toch zal ik je groeten
je elke dag weer
vele malen ontmoeten
je handen, je lippen, je lach
je bent bij me iedere dag

De grote sprong wagen.
Geborgenheid loslaten.
Het onbekende aanvaarden.
Flitsen van het Sublieme herkennen.
Verdriet uit ogen wassen.
Pijn laten gaan.

Claire Vanden Abeele

Je hebt een mooi verleden
Je hebt een heerlijk heden
De toekomst lacht je toe
Het genieten zal gaan beginnen
En daar is jouw tijd
Daar komt een voorjaarswind
Wat hebben we samen een mooi verleden
Wat hebben we nu voor heden?
Jouw eeuwige glimlach
zal onze toekomst zijn
Kijk nog eens samen met ons
in de lentezon

Als ik doodga,
open dan het raam,
kijk naar de vogels die wegvliegen
met dromen van ongestoord geluk.
Kijk naar de rivier vol geheimen,
die hij met zich meedraagt.
Kijk naar een kind dat speelt en lacht,
onbezorgd voor het leven.
Luister naar de wind,
die fluistert je naam.
Sluit je ogen en denk even na.
Denk niet aan morgen,
de zorgen komen vanzelf.
Maar denk aan mij en
vergeet me niet...

Leven is
zich vastklampen aan iets
dat we zelf niet in handen hebben.
Eén sprankeltje hoop
geeft moed om verder te gaan.

Afscheid nemen is
strelend nog even iets aanraken ...
om het dan los te laten,
voorgoed.

Sterven is
afscheid nemen van allen
en alles wat je lief is,
op zoek gaan
naar het verre onbekende,
hopend daar
eeuwige rust te vinden

Moeders zijn eeuwig
zij verlaten ons
maar sterven niet.
Een moeder is vele moeders
één voor ieder kind.
Alleen ons hart begrijpt
het niet dit heengaan;
de pijn is zwaar en diep
en toch...
Zij is er, een moeder
in en door haar kinderen
sprankelend en vol leven
in alle goede dingen
die een moeder ooit kon geven.
Zij is er, maar pijn
maakt ons sprakeloos
en enkel tijd maakt
alle pijn weer zacht ...
De herinnering wordt dan
zegen en dankbaarheid
voor zoveel goede dagen
want ...
moeders zijn eeuwig
zij sterven niet.

De zon nam haar
die avond mee achter de einder,
waar het altijd licht is.
Wij bleven samen achter
met een sterrenhemel vol herinneringen

Ik was in de dood vannacht,
een vriendelijk erf met spelende kinderen,
stro aan hun truien,
een oude knecht, die mest liep te kruien,
geraniums in bloei,
en ik dacht: niemand sterft
als de dood zo kan duren.

De zon scheen,
de honden sliepen,
een zachte wind blies de staldeuren warm.
Kom, riep broer, en schreef met een krijtje
op iedere deur de naam van een land.
Wij voeren naar Engeland,
het water lag binnen de muren.

In het melkhuis draaide de karn,
maar zonder te stremmen,
een zingende moeder hanteerde de zwengel,
de tijd was vol,
en ik dacht: ik ben thuis.

Charles Ducaal

Samen plezier, samen op reis,
samen éénheid, samen eigenwijs
samen kwaad en samen goed
samen verdriet en samen weer moed
nu verder zonder hem, dat doet pijn
te weten nooit meer samen te zijn.

Ik mis je in alles wat ik doe
je warmte en je woorden
je humor en blijmoedigheid
die bij elkander hoorden
je keek me altijd lachend aan
je hield zo van het leven
nu moet ik leren zonder jou
te houden van dit leven.

Als een vogel in de wind
ben je je eigen weg gegaan
Als een vogel op het nest
heb je je gezin beschermd.
Als een vogel die zaad morst
zo liet je iedereen meedelen
Als een jonge vogel
zo breekbaar was je
Je was geen vogel in een kooi
zo hield je van het leven
Als een vogel in de wind
ben je van ons weggevlogen.

Afscheid nemen

Afscheid nemen
is met zachte vingers
wat voorbij is dichtdoen en verpakken
in goede gedachten der herinnering...

Afscheid nemen
is verwijlen bij een brok leven
en stilstaan op de pieken van pijn en vreugde.

Afscheid nemen
is met dankbare handen weemoedig meedragen
al wat waard is niet te vergeten...

Afscheid nemen
is moeizaam de draden losmaken
en uit het spinrag der belevenissen loskomen
en achterlaten en niet kunnen vergeten.

Ward Bruyninckx

Als Ooit

Als ooit het uur komt
dat het bed me kluistert
hoop ik, God,
dat U naar me luistert
wanneer ik woordeloos zal vragen
moedig het leed te kunnen dragen...
om wie nog even hier mag leven
wat van Uw liefde mee te geven.

Jan Coghe

Zolang ik leef
Kan ik
Van je houden

Hoor ik je stem
Zie ik jouw gezicht
En voel ik je huid

Denk ik aan jou
Bij een blauwe lucht
Als de zon verschijnt.

Ruik ik je geur
Ik sluit mijn ogen en
Je bent er weer

Zolang ik leef
Leef jij mee

Guillaume Van Der Stighelen

Stilte vol klanken
duisternis, van stralen doorschijnen,
licht
dat zijn gelijke zoekt
in melodie
stilte
die naar verlossing streeft
in woorden
leven
in het duister der aarde
hoe zelden gewas en bloem
hoe zelden vrucht -

Dag Hammarskjöld

We kunnen van elkaar niet worden losgeweekt.
Herinneringen wandelen over ruïnes van de dood
en onze zielen leunen hunkerend tegen elkaar aan.
Wat ons verbindt zoekt en worstelt
naar licht in inktzwarte dagen.
ooit hebben we wegen gebaad en ooit
hebben we alles onbezonnen in de nacht gegrift.

Voorbij mijn twijfelen. Voorbij mijn zwijgen.
Ver voorbij het aarzelen van het nu. Blijf jij.
Alle tijd. Eeuwig beginsel en laatste zegening.
Jij blijft altijd voorbij de tijd
in- en uitgaande tederheid.

Claire Vanden Abbeele

Als je van iemand houdt
en je bent van hem gescheiden,
kan niets de leegte
van zijn afwezigheid vullen ...
Maar dankbaarheid verandert
de pijn der herinnering
in stille vreugde.

Dietrich Bonhoeffer

Geef mij een woord
Een helend woord
Een woord dat maakt
Dat ik weer verder kan

Geef mij een zin
Die mij zin in
Het leven geeft

Geef mij een woord
Zeg iets
Iets liefs
Geef mij een woord

Guillaume Van Der Stighelen

Afwezigheid zaait verwarring.
Ik leef in schaduwen
waaruit ik jou herscherp.

Herinneringen liggen her en der verspreid.
Ze hangen niet meer samen.
Wat me rest
zijn spinters van verlangen
weemoed en verleden
verlatenheid die geluidloos schuift
tussen wanhoop en wachtende lakens.

Claire Vanden Abeele

Hopen op weerzien
Niet zomaar verdwijnen
Je zou toch gaan en komen
Komen en gaan
En me dan omarmen
Bezegelen
Dit te lange wachten.

Claire Vanden Abeele

Afscheid nemen is misschien de moeilijkste opdracht die een mens voortdurend te verwerken heeft, zolang hij leeft.

Afscheid nemen van geliefde mensen wil zeggen: aanvaarden wat pijn doet, erdoorheen groeien zonder van binnen dood te gaan en een dankbare herinnering overhouden om verder mee te leven.

Het is van 'hard' naar 'mild' gaan en daardoor andere mensen heel nabij komen.

Karel Staes

Jij bent gekomen om te blijven
je liet voetsporen na in de tijd
je adem werd ruimte
stilte en woorden tussenin.

Je kwam en je ging
je liet me de mooiste herinneringen
de tweespraak
van een nooit eindigend begin.

Claire Vanden Abeele

Dag dood,
heb je nog even?
ik wil nog jaren
verder leven...

Toe dood, niet voor de noen ...
ik wil nog
zoveel dingen doen...

Kom dood,
je moet niet janken,
ik wil nog
zoveel mensen danken ...

Ach dood,
nog wat respijt...
je krijgt me toch wel
op mijn tijd...

Ja dood,
ik kom - ik kom,
al kijk ik even
achterom ...!

Jan Coghe

Als het lukt zonder jou

Stel nu dat het lukt
Zonder jou
Dat ik niet gebukt
Onder zwaar verdriet
Kapotga en toch van het leven hou?

Als ik lach zonder jou
Is dat dan geen valse lach?
Vreugde, was dat niet iets dat
Verbonden was aan wij
En wij alleen?

Guillaume Van Der Stighelen

Afdalen naar de troost van mijn hart
Zo zal het altijd zijn.
Me wriemelen en wentelen in de leegte.
Verdwijnen in een tijdelijk niet-bestaan.

Afdalen om de terugreis aan te vatten.
het voorgeborchte laten barsten.
De weg en mezelf terugvinden.
Telkens weer en meer zwijgzaam
als de tijd verstrijkt
onthutsend ontdekken het leven in de dood.

Claire Vanden Abeele

Op een stenen zerk
jezelf zacht neergelegd
dor blad!

Geen zucht van wind
en jij - alleen gedicht.

Diepe herfst
tussen ster en ster
al geen verschil in glorie meer.

Dat - ook ik
als dit dorre blad moge zijn.

Nobuo Ayukawa

Schrijf de winter staat stil, lees een dag zonder dood
spel de sneeuw als een kind, smelt de tijd
als een klok die zich spiegelt in ijs

het is ijskoud vandaag, dus vertaal wat men schrijft
in een klok die niet loopt, in het vlees
dat bestaat als sneeuw voor de zon

en schrijf hoe haar lichaam bestond en zich boog
gelenigd in vlees en keek achterom
in het oog van vandaag, en lees wat hier staat

de zon op de sneeuw, het kind in de slee
het dichtgewaaid spoor, de onleesbare dood-

Gerrit Kouwenaar

Op het soms bewoonde eiland dat we zijn, zijn er avonden, nachten
en ochtenden waarop we niet hoeven te sterven.
Dan weten we alles wat was en zal zijn.
De wereld is definitief verklaard en er welt een grote rust in ons op,
en voor alles is een woord.
We pakken een handvol aarde en drukken de aarde samen.
Zachtjes.
Daarin zit de hele verdraaglijke waarheid gevat: de omtrek, de wil
en de begrenzing.
Dan kunnen we zeggen dat we vrij zijn, met de vredigheid en
de glimlach van iemand die zichzelf herkent en onvermoeibaar
de hele wereld is rondgereisd, omdat hij in de ziel heeft gebeten
tot op het bot.
Laten we langzaam de aarde bevrijden waar wonderen gebeuren zoals
het water, het steen en de wortel.
Ieder van ons is voorlopig het leven.
Daar hebben we genoeg aan.

José Saramago

Houd de jaren gevangen in het net
van je herinneringen en vergeet vooral
de mooie dagen niet, want als je ze
vergeet, komen ze nooit meer terug.

Phil Bosmans

De dood zal komen en jouw ogen hebben-
deze dood die altijd bij ons is
van de ochtend tot de avond, wakend,
doof, als een oud gevoel van spijt,
of een dwaze ondeugd. En jouw ogen
zullen een ijdel woord zijn,
een verzwegen schreeuw, een stilte.
Zo zie je ze elke ochtend
als je je naar jezelf toebuigt
in de spiegel. O dierbare hoop,
die dag zullen ook wij weten
dat je het leven bent en het niets.

Voor iedereen heeft de dood een blik.
De dood zal komen en jouw ogen hebben.
Het zal zijn als het stoppen met een ondeugd,
als in de spiegel een dood gezicht
opnieuw te zien verschijnen,
als luisteren naar gesloten lippen.
Stom zullen we afdalen in de stroom.

Cesare Pavese

De dood heeft mij een aanzoek gedaan.
Ik werd wit van het blozen.
(Ik blossde als witte rozen.)

Mag ik degene zijn van wie je hebt gehouden?
Ik. Er ligt een hand op, op mijn borst.
Mag ik dat voor mezelf houden,
mezelf?

Een hand, dat is waarachter ik
glimlachte, een schoot had, me
excuseerde, stierf.
Je vroeg me om mijn hand.

Mag ik haar terug?

Herman De Coninck

Er is geen tijd.
Wij zijn de tijd.
Het Altijd
waarin we wonen bij elkaar
tot altijd.

Claire Vanden Abeele

kan dood slaap zijn, als leven dromen is
en het geluk vervliet als ijdele schijn?
De korte vreugd laat ons geen heugenis
en toch lijkt ons sterven ons de diepste pijn.

Vreemd is het, dat de mens op aarde zwerft
en leeft in weedom, maar geen uur verzaakt
zijn doornig pad; en dat zijn blik hier derft
het zicht op streken waar hij straks ontwaakt.

John Keats

Met open ogen
staar ik
in de spiegel van het verleden
naar het troostloze heden
Glansloos
zijn de dagen nu jij er niet meer bent,
alles heeft zijn kleur verloren,
eenzaamheid trekt diepe sporen
in de kamers van mijn hart.

Doris Dorné

Zoals de dag
uit de nacht treedt
treedt het leven
uit de dood
er is liefde
die niet sterft.

Toon Hermans

Tussen de draden van
de onbeschrijflijke pijn
heeft zich verweven
langzaam
onopgemerkt haast in 't begin
de vreugde om wat is
en wat is geweest
het doet mij voelen
't leven heeft weer zin

ik ben niet bang meer
voor de dood
niet bang te hechten aan het leven
aan alles wat mij is gegeven
ik weet dat zij eens weer zal komen
met alle pijn
en het gemis
maar nooit zal kunnen nemen
de herinnering aan elk moment
dat mij nu dierbaar is.

Alles wat dood is, is wonderbaar
en onuitsprekelijk:
een dood blad en een dode mens
en de schijf van de maan.
En alle bloemen kennen het geheim,
en het bos bewaart het,
dat de kringloop van de maan om de aarde
de baan van de dood is.
De maan spint haar wonderlijk web
waar de bloemen van houden,
de maan spint haar feeërieke net
rond alles wat leeft.
De maansikkel maait de bloemen
in de nachten van het late najaar,
en alle bloemen wachten eindeloos verlangend
op de kus van de maan.

Edith Södergran

Na je dood zal de herinnering
aan je tedere blik,
je vergevende hart en
je goeddoende handen,
in de harten van je geliefden voortleven.

Margot Bickel

Wanneer de lente komt,
En als ik dan al dood ben,
Zullen de bloemen net zo bloeien
En de bomen zullen niet minder groen zijn dan het vorige voorjaar.
De werkelijkheid heeft mij niet nodig.

Ik voel een enorme vreugde
Bij de gedachte dat mijn dood volstrekt onbelangrijk is.

Als ik wist dat ik morgen zou sterven
En het was overmorgen lente,
Zou ik tevreden sterven, omdat het overmorgen lente was.
Als dat haar tijd is, wanneer dan zou ze moeten komen
tenzij op haar tijd?
Ik houd ervan dat alles werkelijk is en alles zo als het moet zijn;
Daar houd ik van, omdat het zo zou wezen ook als ik er niet van hield.
Daarom, als ik nu sterf, sterf ik tevreden,
Want alles is werkelijk en alles is zo als het moet zijn.

Men mag Latijn bidden boven mijn kist, indien men wil.
Indien men wil, mag men rondom dansen en zingen.
Ik heb geen voorkeur voor
wanneer ik toch geen voorkeur meer kan hebben.
Dat wat zal zijn, wanneer het zal zijn, zal zijn dat wat het is.

Fernando Pessoa

Wat doe je als je held
machteloos wordt
en je alleen nog toekijken kunt?

Hoe hij steeds zwakker
en jij nog véél te zwak,
een held nog broodnodig.

Helden horen niet te sterven.
En vaders zijn helden.
Maar ik weet,
aan het eind zul je opspringen
en roepen: Gefopt!
ook dat doen helden soms.

Maar je deed het niet ...

Geert De Kocker

Terwijl de maanden kruipen
verzamelen we seizoen na seizoen
liefde in vergeten tijden.

We slaan ons door de uren
verzinnebeelden een weelderig bestaan
gelukkig neergeplant bij elkaar.

Claire Vanden Abeele

Ik zou zo graag bij je zijn,
je zien, je horen, je warmte voelen,
maar dat kan nu niet meer.

Ik zou zo graag
zoveel aan jou vertellen,
je zien lachen, knikken
of afkeurend nee schudden,
maar dat kan nu niet meer.

Ik mis je, dag en nacht.
De pijn is soms veel te hard.
Dan wil ik bij je zijn, altijd weer.

Daarom weet ik dat de leegte,
het verlies van jou
nooit opgevuld wordt,
dat het nooit went,
omdat ik weet
dat je onvervangbaar bent.
Ik voel het, ik hoor het,
ik zie het in al die kleine dingen.
Dat wil ik je vertellen,
elke dag opnieuw.

Maar als ik heel goed luister,
dan zeg jij in mijn hart,
wat jij ervan denkt, hoe jij het zou doen.

Als ik eerlijk mag zijn,
dan weet ik dat je altijd bij me bent,
diep in mij...

Zomer.

De zon schijnt.

De hemel bloeit.

mensen kijken omhoog, gaan op hun tenen staan,
klimmen op elkaars schouders
en plukken God.

'God is mooi', zeggen ze, 'mooier dan ooit'.

Ze zetten hem in vazen

op hun tafels en voor hun ramen,

en God bloeit en geurt een middag en een avond-
dan leggen ze hem tussen de bladzijden

van een schrift,

onder een ijzeren gewicht:

voor later, in de winter,

als er niemand is.

Toon Tellegen

In een kadertje van hout,
aan de rand een randje goud,
kun je wat gestorven is
met liefde omlijsten.

Zo woon jij nu bij ons in.
Achter helder glas,
dat jou zelfs tegen zon beschermt.

En af en toe zwaaien we.
Dag moeder!
Alles goed?

Geert De Kockere

Uit het Niets
tot het Niets
met Niets beginnen
alléén zijn
alleen maar zijn
Al één zijn
essentie zoeken
mezelf vinden
alleen wat licht
materie
ademloze stilte
een blik naar binnen
tot Het ontkiemt
tot Het komt
uit dat Niets
zomaar
een aanraking
die gloed uitstraalt
en licht vormt
dat zich in mijn ziel stort
uit het Niets
tot het Niets.

Claire Vanden Abeele

Twee in elkaar gesloten handen
het is altijd een geheim
het kan heel persoonlijk wezen
het kan ook een beginnen zijn
Het kan een troost zijn, medeleven
het kan een steun zijn, woordeloos
het kan ook een afscheid wezen
voor altijd, meedogenloos
Maar wat die handdruk ook betekent
wat het dan ook wezen mag
het geheim ligt tussen deez' twee handen
een troost, een steun, een groet, een lach.

Ik ben voor altijd weg van jou
waar ik ben ben jij.
Jij bent ader en adem
levend weefsel van pijn
die zich vastzet in mijn zoekend zijn.

De tranen in mijn ogen
de onmacht van mijn ziel
het vuur dat in me brandt
de weerspiegeling van het gemis
de leegte die me verlamt.
Jij bent het.
Jij die bent.

Claire Vanden Abeele

Weet je

Weet je, heb je gefluisterd,
het leven is de moeite waard
als je je eigen hart beluistert
en altijd je geduld bewaart...

En kom, heb je willen zeggen,
de dood is niet zo'n enge vent...
je hoeft je huid slechts af te leggen
je bent er zo weer aan gewend...

Maar jij, hoor ik je nu nog praten,
jij hebt nog zoveel tijd tegoed,
al moest ik je te vroeg verlaten,
ik volg je vreugde op de voet.

Jan Coghe

Gelukkig zijn
is niet
krijgen wat we verlangen
maar
tevreden zijn
met wat we hebben
Kwaliteit
van het leven
heb je niet voor het kiezen
Geniet
van hetgeen
je is gegeven
er valt zoveel te verliezen

Het is moeilijk te aanvaarden
dat je weg bent van deze aarde
Altijd stond je klaar
voor ons en voor een ander
Weinig nemen en veel geven
altijd hartelijk en warm
Geslaagd ben je in jouw leven
je hebt ons een goed voorbeeld gegeven

Mijn woorden
zijn mijn tranen.

Ik heb ze opgeschreven.
Woorden met tuiten.
En bewaard.
En af en toe herlees ik ze.

Telkens ik nog eens
om jou wenen wil.

Geert De Kockere

Toneel was z'n leven
z'n leven muziek
muziek z'n kinderen
z'n kinderen, hem uniek
z'n liefde was alles
z'n liefde was blij
ons rest nu z'n denken
en dat blijft ons bij

Bij jou mocht ik komen
met mijn pijn en mijn verdriet
Jij kon naar mij luisteren
jij veroordeelde mij niet
Jouw troostende woorden
die arm om mij heen
Ik zal jou nooit vergeten
soms voel ik me zo alleen
De pijn, de angst, de onmacht
van binnen doet het nog zo zeer
Dan denk ik terug
aan wat jij hebt gezegd
En dan, dan gaat het wel weer

Opa slaapt.
ik kijk naar hem
als naar een vergezicht.
Zijn ogen zwijgen,
zijn mond is dicht.

Op het kussen
ligt nu een leef gezicht.
Met blinden voor het raam,
waarop 'Gesloten' staat.

Net als voor de winkel
in de straat,
die naar men zegt
nooit meer opengaat.

Geert De Kockere

Oma had het nog
zo mooi bedacht:
doodgaan
is verhuizen in de nacht.

Waar naartoe?
Wie helpt jouw koffers dragen?
had ik haar nog willen vragen.

Maar gisteren
is oma plots verhuisd.
Heel alleen
en zonder koffers.
Ik weet niet eens waarheen.

Geert De Kockere

Ik wil het weten als ik sterf
want sterven is géén schande:
het is alleen een heel diep zwijgen
en roerloos tere handen...
het is een vreemd soort slapengaan
je ogen vallen brekend toe
en elders één keer nog opstaan
en je wordt nooit meer moe.

Te zijn bij wie er niet meer zijn
heel diep in je gedachten
en niet met woorden lang en luid
kan af en toe een stille pijn verzachten
er gaat een wonderlijke rust vanuit

Loslaten leer je stapsgewijs
Ooit ontdek je het geheim
Schaduw schuift, is van de tijd
Licht groeit altijd weer en eeuwig
Afstand doen hoort bij het leven
Tijd heelt traag geboortepijn
Enkel liefde is bekwaam
Noemt wat wezenlijk is bij naam.

Caritas Van Houdt

Ik ben een oceaan
blauw als de nacht
en zwem in mezelf met
golfslagen vol herinneringen
aan jou
die mijn hart heeft liefgehad.

Intens en eenvoudig
bouw ik een tempel
met versteende verwachting
sterker dan dromen
en voorbij de tijd
is de lege kamer
waar jij slaapt
voor altijd.

Claire Vanden Abeele

De mensen van voorbij
zij blijven met ons leven
De mensen van voorbij
ze zijn met ons verweven
In liefde, in verhalen
die wij zo graag herhalen
In bloemengeuren, in een lied
dat opklinkt uit verdriet

Verstilling

na 't geroezemoes
na 't laatste
"sterkte"
viel de stilte
stiller en stiller

na die stilte
kwam de leegte
leger en leger

niets en niemand
vulde die leegte

niets en niemand
mocht
haar vullen

toen kwam
de verstilling

de verstilling
die sprak
van jou

Marinus van den Berg

Je kunt niet vermijden dat de vogels
van het verdriet komen overvliegen,
maar je kunt wel voorkomen
dat ze nesten in je haar maken.

Chinees spreekwoord

Al wat in de lente ontspruit
en zich tooit in de zomer,
verliest eens zijn kruin en kluif.

Waar de oogst hoog opschiet
en de akkers groen en geel maakt
komt eens een stoppelveld,
zwarte aarde.

Waar blad en vrucht
in overvloed schitteren
en rijpen in de zon,
geven kale takken zich eens bloot.

Waar bloemen in eindeloze variatie
kleuren en geuren,
staan eens verdroogde stengels,
breekbare sprieten.

Waar vogels in symfonie zingen
om elkaar te lokken, te behagen;
zal het eens stil worden;
alleen nog krassen en krijzen.

Al wat van aarde is
gaat door dood en leegte heen,
maar zal,
zoals we weten,
weer opstaan, tot nieuw leven komen.

Vriend

Het beste wat je doen kan, nu,
is samen met me zwijgen
een enkel woord is nu genoeg
om de stilte te bedreigen
om de stilte te ontwijken
en het diepste dal te mijden
dat het verdriet me vroeg...

Het beste wat je nog kunt doen
is morgen nog eens vragen
het leven dat weer verder gaat
in alle hoop te dragen
in alle hoop te wagen
omdat jij deze dagen
me niet alleen verdriet laat.

Jan Coghe

Te kunnen beminnen en te mogen sterven
één voet in zee, de ander beneveld
door herfstdauw. Van kop tot teen bedekt
met tederheid. Het zijn, één samenhang
dat zich tooit met diepe zielennoed.
Te kunnen hopen en te mogen geloven
in een gelukkig toeval dat alles verklaart.
Gewikkeld te liggen in ontroering die het leven
voltooit en plaatsmaakt voor een zachte dood.
Te weten dat zoiets bestaat.

Claire Vanden Abbeele

Het is ons maar geleend
de vele mooie dingen.
Ons onbetwistbaar eigendom
zijn de herinneringen.

Als het rouwrumoer rondom jou is verstomd,
de stoet voorbij is, schuifelende voeten,
dan voel ik dat er een diepe stilte komt,
en in die stilte zal ik jou opnieuw ontmoeten.
En telkens weer zal ik je tegenkomen,
we zeggen veel te gauw, het is voorbij.
Hij heeft alleen je lichaam weggenomen,
niet wie je was, en ook niet wat je zei.
Ik zal nog altijd grapjes met je maken,
we zullen samen door het stille landschap gaan,
nu je mijn handen niet meer aan kunt raken,
raak je mijn hart nog duidelijker aan.

Toon Hermans

Krachtiger dan de dood

Het is nog niet te begrijpen:
je stem niet meer te zullen horen
jou niet meer naast me te vinden
bij 't wakker worden
je gezicht niet meer te zullen zien.

Het is nog niet te begrijpen:
als anderen al weer doorleven
als bijna niemand nog je naam noemt,
zal ik jouw stem nog horen in mij
zal ik naar je verlangen
bij 't wakker worden van mijn verdriet.

Het is nog niet te begrijpen:
afscheid van jou te moeten nemen
het klinkt zo koud en onherroepelijk
je zult altijd bij mij blijven...

Ik zal mijn verdriet niet koesteren,
maar jou 'n warme plek blijven geven
diep in mij.

Jij was mijn geborgenheid
mijn tegengewicht
de intens levende
de storm soms
maar ook de luwte
geleefd heb je
tot het einde toe

en je leeft nog...

Marinus van den Berg

Waar zal je zijn?
In het geheim van de sterren
waar we samen naar kijken
of misschien in het lied van de wind?
En als het lente wordt
in die zeldzame tint,
teer en kortstondig
bloeiend als de kerselaar.
Waar zal je zijn,
als ik zwijgzaam van verdriet,
opnieuw je voetstappen hoor
en hoe je zachtjes de deur sluit
zoals gewoonlijk?
En toch, wij vinden je niet.

Misschien heb je
ergens iets achtergelaten,
een briefje, zomaar in een la,
met een voorzichtig bericht.
Dat je er straks wel zal zijn,
omringend op jouw manier,
maar onaantastbaar
voor ziekte en pijn.

We zullen je, net als voorheen,
bij je naam blijven noemen.
Alleen wat zachter,
hoewel stilte zelden zo hard valt.
De dingen staan roerloos
en jouw plaats aan tafel
was nimmer zo leeg.

Maar knipoog of leg even een hand
op mijn schouder,
wanneer je een ogenblik
aan mijn zij loopt.
Want dood kan je niet blijven.
Daarvoor had je te innig lief.

Kris Gelaude

Sta niet aan mijn graf te huilen
Ik ben daar niet, ik slaap niet.
Ik ben in duizend windvlagen.
Ik ben een diamant, dat glinstert in de sneeuw.
Ik ben het zonlicht op geharkt grint.
Ik ben de liefelijke herfstregen.
Wanneer je wakker wordt in ochtendglorien
ben ik het opkomende geruis,
van stille vogels in vogelvlucht.
Ik ben de zachte, stille sterren die schijnen in de nacht.
Sta niet te schreien aan mij graf.
Ik ben daar niet, ik ben niet dood.

Te leven in het heden
geniet van elke dag
het leven is een wonder
dat je beleven mag
Geluk dat duurt maar even
ongrijpbaar is de tijd
vergeet dus niet te leven
het duurt geen eeuwigheid

Daar staat de ronde regenboog
zo trots, zo koninklijk en hoog
Hij buigt om heel de aarde heen
die is opeens niet meer alleen
Maar in een grote arm gevangen
met al haar zorg, al haar verlangen
En alle mensen blijven staan
en zien de mooie hemel staan
En alle mensen denken even
hoe goed het is te mogen leven.

Troost is ...
... weten dat wie
leefden in ons hart
nooit echt verdwenen zijn.
Zolang wij ze bij ons houden
in onze harten en gedachten,
zullen ze altijd bij ons blijven.

In een ogenblik van stilte
bij een groot verdriet
is het fijn dat men er is
en hoeven woorden niet
In een ogenblik van stilte
vooral na zo'n groot gemis
zegt aanwezigheid voldoende
voel je echt wat vriendschap is

Wie in ons hart hebben gewoond,
verlaten ons nooit werkelijk.
Zolang wij ze bij ons houden,
in ons hart en in gedachten,
blijven ze bij ons.
Want liefde is tijdloos,
en blijft altijd bestaan.

MacNaughton

De dood is een poort

De dood is alleen maar een poort
in een muur van een oude tuin,
die zachtjes openzwaait
bij het gezang van de vogels.

Boven de poort groeit het lover,
erachter rust licht, heel licht;
willige, vermoeide voeten
gaan alle de drempel over.

Daar kan niet het hart verdrieten,
daar doet niets meer pijn.
De dood is alleen maar een poort,
in een oude muur ...

Nancy Byrd Turner

Alles heeft zijn tijd.

Een tijd om lief te hebben, een tijd om te delen,
en een tijd van herinneringen.

Laat je herinneringen aan gisteren je leiden
in elk seizoen.

Tel in tijden van nood
je zegeningen, niet je tranen,
vul je hart met het beste uit het verleden,
en je zult hoop vinden.

Richt je blik op de goede tijden,
en voel de liefde je omringen.
Tijden van beproeving zullen er altijd blijven,
maar voor elk leed bestaat er hoop,
voor elke traan is er liefde.

Laat sterke en duurzame herinneringen
je tot troost zijn,
terwijl je een weg baant
door deze tijd van verdriet.
Laat ons samen lopen
langs de vele zijpaden
op deze tocht.

Linda E. Knight

Aan hen die ik liefheb

Mocht ik je ooit verlaten, jij die ik liefheb,
om die Stille Weg te betreden, treur dan niet,
en laat geen traan om mij, maar lach en praat
over mij alsof ik naast je stond.
(Ik zou er zijn, als ik de weg maar vond!
Maar zouden tranen en verdriet geen muren vormen?)
En als je een lied hoort of een een vogel
waar ik van hield, laat dan je denken aan mij
je verdriet niet verergeren ... want ik heb je nog lief
zoals ik altijd deed ... je was zo goed voor mij!
Er is zoveel wat ik nog had willen zeggen,
zoveel wat ik nog had willen doen ...
Onthoud dat ik niet bang was om te gaan ...
Maar jou loslaten was zo moeilijk te aanvaarden ...
Wij kunnen de andere zijde niet zien ... maar één ding weet ik:
Ik had je zo heel erg lief ... de hemel was daar, met jou!

Isla Paschal Richardson

Weet dat er geen dood is,
dat alle leven ondeelbaar is,
dat het hier en hiernamaals één zijn,
dat tijd en eeuwigheid onafscheidelijk zijn,
dat dit een oneindig en onbegrensd universum is.
Wij zijn burgers van de eeuwigheid.

Norman Vincent Peale

Zet alle klokken stil, zet het gerinkel af!
Deel vette kluiven uit, zodat geen hond meer blaft;
Sluit de piano, sla de trom en draag
De kist naar buiten, mensen treur vandaag.

Schrijf in het hemelblauw een tekst, heel groot,
Met witte vliegtuigletters: Hij is dood;
Doe alle duiven van de stad een rouwband om hun nek,
En laat de verkeersagenten surveilleren in jacquet.

Hij was mijn noord, mijn zuid, mijn west, mijn oost,
Mijn werken door de week, mijn 's zondagstroost,
Mijn dag, mijn nacht, mijn woord, mijn lied
Liefde voor eeuwig, dacht ik - maar zo was het niet.

Ik hoef geen sterren meer, laat ze vergaan,
Vernietig ook de zon, doe weg de maan;
Giet leeg de oceaan en kap het woud,
want er is niets dat nu zijn waarde nog behoudt.

W.H. Auden (vertaling: Arie van der Krogt)

Wat wij voor onszelf alleen deden,
sterft met ons;
Wat wij voor anderen en voor de wereld deden,
beklijft en is onsterfelijk.

Albert Pike

Ik mis je in de ochtend, lief,
Als heel de wereld nieuw is:
De dag brengt mij geen vreugde,
omdat hij jou niet brengt.
Ik mis je zachte stem, mijn lief,
Je lieve lach voor mij,
Je bekoring en de vreugde van
Je onbegrensde medelij'.

De wereld is vol mensen, ja
Maar zoals jij was er maar één.

Ik mis je in de middag, lief,
De drukke stadse straat
Lijkt nu slechts een woestijn,
Waar in ik loop in eenzaamheid.
Ik mis je hand zo naast de mijne,
Die lichte streling van je hand,
De snelle blik van die ogen van jou,
Die mij zo zeker begrepen.

De wereld is vol mensen, ja,
Maar zoals jij was er maar één.

Ik mis je in de avond, lief,
Wanneer de dag vervaagt,
Ik mis je omhelzende armen
Om veilig in te rusten,
Ik doe alsof ik je nog zie,
Daar waar het haardvuur vlamt-
Dan, eindelijk moe, val ik in slaap,
En mis je in mijn droom.

De wereld is vol mensen, ja,
Maar zoals jij was er maar één.

Zeven maal om de aarde te gaan,
als het zou moeten op handen en voeten;
zeven maal, om die éne te groeten
die daar lachend te wachten zou staan.
Zeven maal om de aarde te gaan.

Zeven maal over de zeeën te gaan,
schraal in de kleren, wat zou het mij deren,
kon uit de dood ik die éné doen keren.
Zeven maal over de zeeën te gaan -
zeven maal, om met zijn tweeën te staan.

Ida Gerhardt

Wanneer ik het niet meer vind in de wereld,
niet in dit woord, niet in liefde,
laat mij dan donker als de zee 's nachts,
laat mij dan uitgaan als een vuur in de regen.

Want dan zal ik zozeer hebben gefaald,
dat ik mijzelf geen mens meer mag noemen.
Laat mij dan alleen maar een dode zijn
in het slechte gezelschap van zijn laatste gedachten.

Ik heb altijd wel willen leven,
maar wat is dat zonder de warmte
van een hartslag in liefde of meer zelfs,
wat is dat wanneer men zichzelf niet loslaat?

Wanneer ik het niet meer vind in een woord,
niet in een vrouw, niet in mijn wereld,
laat dan een koude dode zijn,
zwerfend langs het winterse strand van die dood.

Hans Andreus

Voor hen die leven
met stille vragen rond leven en dood
voor hen die een warme plek zoeken
om met de kilte van het verlies te wonen
voor hen die zich aarzelend een weg banen
door dagen van pijn en eenzaamheid.

Voor hen die hun droefheid leven
schrijf ik deze woorden van troost:
weet dat de horizon
meer is dan de einder,
en dat ver weg
zo nabij kan zijn.

Claire Vanden Abeele

We kunnen ons maar voorstellen
wat de wereld en de mensen
in zich dragen, voelen, beleven
als we in de wereld van die mensen
langzaam, voorzichtig en innig intreden.

Het leven
je zou het je moeten kunnen
herinneren
als een buitenlandse reis

en er met vrienden of vriendinnen
over na moeten praten
en zeggen

het was toch wel aardig,
het leven,
en flarden zien van vrouwen, geheimen
en landschappen

en dan tevreden achteroverleunen
maar doden kunnen niet achteroverleunen.

En ook verder kunnen ze niet.

Cees Nooteboom

Ga nooit weg zonder te groeten
Ga nooit heen zonder een zoen
Als je het noodlot zult ontmoeten
Kun je het nooit meer doen
Ga nooit weg zonder te praten
Dat doet soms een hart zo'n pijn
Wat je 's morgens hebt verlaten
Kan er 's avonds niet meer zijn

Toon Hermans

Mijn zijn
een huis zonder ramen.
Mijn ziel
een gehavend stuk schilderslinnen.
Mijn denken
door pijn bezeerd.
Mijn hele lijf
één grote schreeuw:
hou me (niet) vast
warm mijn hart
laat niet toe dat ik
door eelt op mijn ziel verhard.

Claire Vanden Abeele

Of ik leef lang en zal je grafschrift schrijven,
of jij gedenkt dat ik tot stof verging,
Al zou er ook van mij niets overblijven,
De dood rooft nimmer jouw herinnering.
Dit vers geeft aan jouw naam het eeuwig leven,
Al ben ik voor de wereld heengegaan,
Mij kan de aarde een arm graf maar geven,
Jouw tombe blijft voor 's werelds oog bestaan.
Mijn teder vers, voor jou een monument,
Zullen nog ongeboren ogen lezen,
Terwijl menige tong jouw naam nog kent
Als die geen ademhaalt er meer zal wezen.
Mijn pen zal maken dat jij overleeft
Zolang de mensheid mond en adem heeft.

William Shakespeare

In de stilte drijven de gedachten
als wolken in de lucht
In de stilte vind ik rust
en ben ik niet meer op de vlucht
In de stilte wil ik kijken,
kijken naar omhoog
naar een ongekende verte n
aar het wonder van de regenboog
In de stilte zie ik bomen wuiven in de wind
In de stilte wordt pas tastbaar
dat liefde overwint
In de stilte wil ik bidden
voor verlossing van leed en pijn
In de stilte wil ik vragen
om weer heel te mogen zijn

Ik droomde van de dood en die was heel eenvoudig.
Een zijden draad omwikkelde me,
En bij elke kus van jou,
Werd hij één wikkel minder.
En elke kus van jou
Was een dag;
De tijd tussen twee kussen
Een nacht. De dood was heel eenvoudig.

En beetje bij beetje werd het noodlotsgaren
afgewikkeld. Ik hield alleen
nog het eindje tussen mijn vingers vast ...
Toen werd jij plotseling koud.
Je kuste me niet meer ...
Toen ik de draad losliet vloei­de het leven uit me weg.

Leopoldo Lugones

Op mijn huid
als sporen in het zand
tekenen zich afdrucken.

Ik sluit mijn ogen
en zie
jij gaat aan mij voorbij.

Alles is blijkbaar overal
aanwezig en nabij
op mijn huid en in het zand
overal ben jij aan mij voorbij.

Claire Vanden Abeele

Zoveel soorten van verdriet,
ik noem ze niet.
Maar één, het afstand doen en scheiden.
en niet het snijden doet zo'n pijn,
maar het afgesneden zijn.

M. Vasalis

Toen hij gestorven was,
kwam ik afscheid van hem nemen.
Hij lag stil, rustte
van zijn sterven.

Ik zei:
- Als ik doodga,
kom me dan halen.

A. Swirszczynska

Als iets liefs ons verlaat,
blijft toch de liefde
want in alles wat je hebt gegeven
wat je ons leerde in dit leven
de mooie dingen die je zei
Lieve schat, hier in onze harten
houden wij een kamer voor je vrij

Elk woord dat wordt geschreven
is een aanslag op de ouderdom.
Tenslotte wint de dood, jazeker,
maar de dood is slechts de stilte in de zaal
nadat het laatste woord geklonken heeft.
De dood is een ontroering.

Naar Remco Campert

Sinds je bij ons wegging
ben je overal
naamloze stilte rondom ons
zachte bries in de zomeravond
vogel ontvlucht aan
het schutblad van onze handen.
Niet aan de warmte
van ons hart.

Kris Gelaude

Grootvader is niet meer.
In geen velden te bespeuren.

Alleen in zijn zetel
zit hij nog af en toe.

Maar zijn kranten
liggen er ongekreukeld bij.
Alsof ook zij op hem wachten.
Alsof het nieuws zich opstapelt
en niet meer ouder wordt.

Sinds ook hij niet.

Geert De Kockere

Ze vertrok in alle stilte.
Ongemerkt haast
schoof er haar stoel
van een terrasje van het leven.

Ze genoot nog
van haar nazomertje,
haar laatste warme dagen.

En misschien dacht ze wel:

Ik zoek andere oorden op.
Voor ik koud krijg
en een sombere winter
mij voorgoed ondersneeuwt.

Geert De Kockere

Misschien ga ik wel mee
met de meeuwen mee
laveren achter een schuit
vol mensen en vis.
Met een uitgestreken snavel.
Want ze zijn verduiveld knap
met veren en wind.

Je zult verrukt zijn.
En waarschijnlijk van me houden.
En ik zal lachen in mijn vleugel
omdat alles zo eenvoudig is.

Silke (Elke Eycken)

Het verlies was er al voor het einde
het verdriet voordat het afscheid kwam
Toen die onzekere verwarring
bezit van jouw gedachten nam
Maar als we je bezochten elke keer
dan was er steeds die glimlach weer
We voelden mee met je stil verdriet
nu rouwen wij, maar treuren niet

Alles is tijdig tijdloos

Er lekken gaten in deze geleende tijd
medeplichtig aan de ontplooiing van mijn zelf.
Er ligt een waanzinnige samenhang tussen durende uren.
Door alles heen schemert verlangen dat duwt naar geluk.
Er wringt iets wat uitloopt in buigen of barsten.
iets wat littekent of zalft.

Alles is tijdloos rakend.
Ik kan niet meer terug.
Ik wil niet meer terug.
Beroofd van mijn onschuld
ben ik de gevangene van het meedogenloze weten
dat de blutsen op mijn ziel
en de builen van mijn zijn
het manuscript van mijn leven voltooiën.

Claire Vanden Abbeele

Tijd is te traag
voor wie hoopt
Tijd is te snel
voor wie vreest
Tijd is te lang
voor wie treurt
Tijd is te kort
voor wie lacht
Tijd is eeuwigheid
voor wie liefheeft.

Ik adem mij een blauwe nacht
en kruip in de sterren
rusteloos
knipper ik met natte ogen
het bedauwde licht weer aan.

Ik weet niet hoe ik rusten moet.
Ik lig maar met niets dan liefde aan
te hopen op een hart
dat me verwacht.

Ik weef mijn verlangen tot dromen
en zoek naar een vertrouwd gezicht
dat zwanger van stille aandacht is.

Ik kan niet slapen
Ik was zo graag
met jou
de nacht ingegaan.

Claire Vanden Abeele

Het is iets waar je liever niet aan wil denken
Je denkt steeds: mij overkomt dat niet
Maar eens komt het ook bij mij
Want niemand heeft 't eeuwige leven
Maar als het kon
dan zou ik het je geven
Want ik wil altijd bij jou zijn
Ach, misschien leven we
wel samen verder in de hemel
We zien wel als het zo ver is
maar ik weet wel
dat ik je altijd mis...

Deze woorden zijn alleen voor jou
Voor een vechter
Voor een optimist
Voor een levensgenieter
Voor een man die geen moment
meer mist
Deze woorden zijn alleen voor jou
Al heb je maar een half woord nodig
Uit respect
Uit liefde
Uit gevoel voor jou
Is eigenlijk elk woord overbodig
Deze woorden
Deze zinnen
Deze gevoelens
Ze zijn alleen voor jou
Want jij bent mijn voorbeeld
Mijn trots, waar ik van hou
Ik geloof niet in afscheid
En al zal de dood ons scheiden
Jij blijft in mij bestaan
Dus leef maar rustig verder
Wij zullen altijd samen verder gaan

Jaap Bertens

Van een overledene
maken we soms een schat.
In een mooie kist.
En we begraven hem met zorg.

Van de vindplaats
maken we geen geheim.
We zetten er zelfs een kruis bovenop.
Of een steen met naam en toenaam.
Iedereen mag hem vinden.
Onze dierbare schat.

En af en toe gaan we er langs.
En we staan er even bij stil.
Bij onze schat.
Praten er soms mee.
Leggen teder bloemen neer.

Het is een vorm van bewaren
die verlengen heet.

Geert De Kockere

Leven dat ophoudt,
is minder dan je denkt opgehouden.
Even misschien.
Ja, even ademloos.
En jij sprakeloos,
zoekend naar woorden.
Maar een oogwenk later al
leeft verder wat heeft geleefd.

En kijk,
je vindt alweer woorden.
Praat alweer over hoe mooi,
hoe warm en onvergetelijk.
Er is weer adem.
En dat is goed.
Moet.

Wat ophoudt,
begint altijd weer opnieuw.
En het is niet eens
een kwestie van geloof.

Geert De Kockere

k heb vannacht een ster uitgezocht
voor mijn opa die moest gaan
Een ster voor iemand zó bijzonder
dat hij eigenlijk alleen moest staan
Nu kijk ik naar de sterren
en huil ik naar de maan
Dan straalt daar weer die éne ster
dus is mijn opa eigenlijk nooit weggegaan

Wanneer ik doodga...

Wanneer ik doodga
wil dan liefst van al
niet klagen.
Ik wil alleen maar zeggen:
het doet pijn
dat jij straks hier
en ik straks dààr zal zijn...

Wanneer ik doodga
wil dan liefst van al
niet klagen.
Want ach, er volgen nog
ontelbaar vele dagen
en ook de oogst
groeit op de akker:
ik word alleen maar
elders wakker.

Jan Coghe

Ik wou nog van alles aan je vragen
ik wou nog van alles van je weten
mama, waar ben je nou?
De één zegt: "jongen alles went"
de ander zegt dat je in de hemel bent
ik weet het niet, maar in ieder geval
weet ik dat ik je nooit vergeten zal
Mama, waar ben je nou?
Mama, ik hou van jou!

Onbegrijpelijk, ongelooflijk
ontastbaar wezenloos
onontkoombaar verrast
ontbreken van logica
verbanden verbroken
logisch ondenkbaar
ongewoon ongrijpbaar
verdwenen gevoel
in tranen geperst
de pijn zo krachtig
als een ziekte ondraaglijk
het gevoel blijft onbeschreven
het gemis niet te bevatten

Op die lange weg van het zekere
naar het onbestemde, naar wat niemand
van ons ooit zag, staan wij mensen
met ons kwetsbaar kaarsje
en willen we jou verlichten
en allen die het donker in moeten
van de pijn en de onmacht,
van het onbenoembare.
Onze handen zijn onzeker,
onze woorden schaars, onze stem trillend.
Als kaarsen die warmte geven,
echte kaarsen die warmte geven,
echte kaarsen die tot het einde branden,
willen we naast jou staan
en met jou meetrekken
totdat jij in de tunnel gaat
en onze wegen uiteen moeten gaan.
Dan nog zal je bij ons zijn in ons verdriet
en in mooie dagen, als die uiteindelijk
weer doorbreken na die lange nacht.

Marinus van den Berg